

Změny ve stavebnictví

Všem se dýchá lépe.
Ceny v zakázkách
rostou, říká
šéf Skansky
Michal Jurka.

ROZHOVOR
STR. 8-9

KOMENTÁŘ: ROZTOČENÝ PREMIÉR / STR. 10

🌐 CZK/EUR • 25,760 / +0,060 Kč 🌐 CZK/USD • 23,365 / +0,093 Kč 🌐 PX • 1026,98 / +0,65% 🌐 BITCOIN • 7952,00 \$ / -4,00% 🌐 ZLATO • 1486,65 \$ / -0,03%

**On-line hazard bude
stále bez pravidel**

UDÁLOSTI / STR. 2

**Passerovi krachl obchod
za dvě miliardy**

BYZNYS / STR. 5

**Madrid zvažuje zásah
v Katalánsku**

TRHY & ZAHRANIČÍ / STR. 7

přečtěte si speciál

INTERNATIONAL
ENERGY CLUB

ČNB trestá za dluhopisy. Poprvé

Pokutu **pět milionů korun** dostala společnost **BH Securities** kvůli prodeji firemních bondů. Je to první trest, který centrální banka udělila. Zároveň však jen letos schválila už 40 dluhopisových prospektů, na jejichž základě mohou emitenti nabrat téměř **50 miliard**.

BYZNYS / STR. 4

Zápisník
Marka **SCHWARZMANNA**

On-line hazard bude stále bez pravidel

Pavel OTTO

Nové zdanění hazardu navrhované vládním daňovým balíčkem, o kterém by měla v pátek jednat sněmovna, kritizují opoziční i koaliční poslanci. Míní, že je uspěchané a nekoncepční. Odborníci na závislosti varují před stále větší oblibou on-line kasin a kurzového sázení na internetu, které soubor opatření ministerstva financí nijak neřeší. Stát odhaduje možné inkaso na šest set milionů až jednu miliardu korun ročně.

„Hlavní úmysl je zvednout daně provozovatelům automatů, které jsou neškodlivější. Pokud by ale byl čas na jednání, mohlo se nastavení sazeb cizelovat,“ řekl deníku E15 člen sněmovního rozpočtového výboru za KSČM Jiří Dolejš, jehož strana menšinový kabinet ANO a ČSSD toleruje.

Spolu s Romanem Onderkou ze sociální demokracie chce zabránit hlavně vyššímu zdanění loterií a kurzových sázek ze současných 23 na 30, respektive

25 procent. O tři procentní body by naopak zvýšili odvody provozovatelům kamenných kasin, a to z 35 na 38 procent. Další úpravy prosazují Piráti.

Dolejš připustil, že Sazka, Tipsport nebo Fortuna nevýdělávají jen na loteriích, ale i na internetových kasinech, kde

„Přibývá těch, kteří mají problém se sázením na internetu, míní expert Viktor Mravčík.“

lze házet peníze do automatů přes počítač či mobil. „Jde o to rozumně zachovat diferenciaci zdanění hazardu podle společenské nebezpečnosti. Ministerstvo financí ale nemělo o debatu zájem,“ podotkl Dolejš s tím, že na stole je nyní několik pozměňovacích návrhů.

Odborníci poukazují na to, že on-line hazard - na rozdíl od hraní v kamenných provozovnách -

zatím není omezen. „Ubývá problémových hráčů klasických automatů a přibývá těch, kteří mají problém se sázením na internetu,“ uvedl šéf Národního monitorovacího střediska pro drogy a závislosti Viktor Mravčík.

„On-line hraní může být stejně rizikové. Je u něj nepřetržitá čtyřadvacetihodinová dostupnost sedm dní v týdnu, hráče nelze kontrolovat,“ dodal.

Sázkové společnosti vyšší zdanění odmítají. „Už nyní je zatížení kurzových sázek jedno z nejvyšších v Evropě a nemyslíme si, že existuje prostor k jeho dalšímu navyšování,“ uvedl mluvčí společnosti Fortuna Game Petr Šrain.

Kdyby se růst odvodů přiblížil 40 procentům, zřejmě by skončila další kasina. „Minulý rok bylo devadesát procent provozovatelů technických a živých her v provozní ztrátě,“ uvedl ředitel Institutu pro regulaci hazardních her Jan Řehola s odkazem na srpnový krach sítě Slot Group.

**NÁZORY STR. 10
VÍCE E15.CZ**

(Ne)logičnost

Evropské vlády ve snaze zalepit díry ve svých socialistických rozpočtech, ale také ve snaze sáhnout si na objemy peněz, které na jejich území generují technologičtí giganti jako Facebook, Amazon či Google, postupně zavádějí digitální daň. Včera ji odklepla Itálie, už v červenci ji zavedla Francie, v Česku se mluví o sedmiprocentní srážce. Nic proti tomu, je to i celkem logické, ale podívejme se na to z jiné strany: kdy naposledy jste zažili, že by firma nepřenesla zvýšení provozních nákladů do ceny svého produktu či služby? Jste připraveni na to, že se za účet na Facebooku nebo za e-mail od Googlu začne platit? A co teprve za zpravodajství...

Dámy a možná i pánové, zbystřete. Toužíte-li vroucně po tom, že vás zachrání princ na bílém koni, nečekejte marně na Pavla Trávnička ani na svatého Martina. Vydejte se do Severní Koreje. Tamní krutovládce a další v řadě Kimů v čele komunistického režimu se nechal zvěčnit, jak cválá po posvátné hoře Pektu na bílém hřebci. A že to je pohled! Atletická dynamika, svaly hrající v symfonii svižného cvalu... prostě krásný kůň.

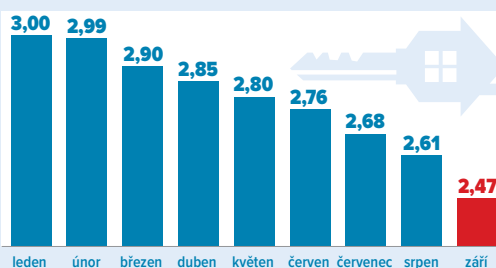
Číslo dne

103

miliard korun činily loni výdaje na výzkum a vědu v ČR, nejvíce v historii.

Graf dne

Průměrná úroková sazba hypoték v ČR
(rok 2019, v procentech)

STŘÍDÁNÍ MISÍ

ČESKÁ ARMÁDA v Afghánistánu vystřídala jednotku střežící spojeneckou základnu Bagrám. Rotu o 170 vojáků, kterou tvořili zejména vojáci z Přáslavic, v rámci pravidelných rotací po půl roce nahradili především chrudimští výsadkáři. Česko má v Afghánistánu přes 250 vojáků, kteří působí mimo jiné i v Kábulu a na dalších místech.

Krátce

Disident Wonka byl po 30 letech rehabilitován

Okresní soud v Náchodě rehabilitoval disidenta Pavla Wonku za vazební věznění a trestní stíhání v dubnu roku 1988. Pavel Wonka zemřel za dosud nevyjasněných okolností ve věku 35 let ve vězení 26. dubna 1988. Je označován za posledního politického vězně komunistického režimu v Československu, který zemřel ve vězení.

Semín se nedostal do Rady ČTK

Volné místo v Radě ČTK obsadila bývalá novinářka

Angelika Bazalová, kterou nominovali Piráti. Sněmovna jí dala přednost před kandidátem hnutí SPD, místopředsedou spolku Akce D.O.S.T. Michalem Semínem. Semín se o místo v radě ucházel už dříve. Kandidatura ale vyostřila vztahy ve vládní koalici, neboť pro ČSSD byla jeho volba nepřijatelná.

Premiér navrhne opatření k Turecku

Premiér Andrej Babiš (ANO) na summitu Evropské unie v závěru týdne přednese návrh na přijetí společných evropských opatření vůči Turecku kvůli postupu An-kary vůči Kurdům v severní Sýrii. Ke kroku vyzvala Babiše sněmovna. Je ale skeptický k tomu, zda se podaří najít společnou pozici. /čtk/

NÁZORY STR. 10

Jaderné bloky by měly stát i proti vůli EU, míní Babiš

Česko musí prosadit stavbu nových jaderných bloků, i kdyby kvůli tomu mělo porušit evropské právo. Na jednání sněmovního výboru pro evropské záležitosti to bez bližších podrobností řekl premiér Andrej Babiš (ANO). Podle něj je třeba postavit nové bloky v obou nynějších elektrárnách, tedy v Dukovanech i v Temelíně.

„U jádra jsme zaspali dobu. Temelín už jsme mohli stavět,“ řekl Babiš. „Musíme to prosadit. I kdybychom měli porušit evropské právo. Energetická bezpečnost je pro nás prioritou,“ doplnil premiér.

V minulosti se u dvou záměrů na stavbu jaderných elektráren objevilo podezření, že porušují evropské právo, kon-

“**Musíme to prosadit. I kdybychom měli porušit evropské právo, míní šéf kabinetu.**“

krétně ustanovení o zakázané státní podpoře. Jak v případě britské elektrárny Hinkley Point, kterou staví francouzská EDF, tak u maďarské elektrárny Paks, kterou staví ruský Rosatom, ale Evropská komise rozhodla, že se státy nedovolně podpory nedopustily.

V obou případech napadlo rozhodnutí Evropské komise

u Soudního dvora EU Rakousko, které jadernou energetiku odmítá.

Soud loni potvrdil rozhodnutí komise u elektrárny Hinkley Point. V případě Paks, kde se na stranu Rakouska připojilo Lucembursko, zatím soudní rozhodnutí nepadlo.

Rakouští politici dali v září najevo, že uvažují i o podání žaloby kvůli nedovolené státní podpoře na Českou republiku v případě plánu na stavbu nového bloku v Dukovanech.

Zástupce dolnorakouské hejtmanky Stephan Pernkopf tehdy uvedl, že čeká na vyjádření Prahy, jak bude stavba bloku financována, poté se rozhodne o možných právních krocích. /čtk/

VÍCE E15.CZ

CHCETE SE VYZNAT V DESIGNU?

PORADÍME VÁM CO SI KOUPIŤ, KDE A ZA KOLIK.

Právě v prodeji
Koupíte ve všech prodejnách Geco a Relay

Vše o

DESIGNU

Objednávejte na www.ikiiosek.cz/e15premium

Investor BHS dostal pokutu za prodej firemních dluhopisů

Jaroslav BUKOVSKÝ

Obchodník s cennými papíry BH Securities si vysloužil v tuzemsku neobvykle tvrdou sankci ze strany centrální banky. Za pochybení při distribuci firemních dluhopisů dostal pětimilionovou pokutu.

Firma podle verdiktu centrálních bankéřů, který má deník E15 k dispozici, investorům nedostatečně zdůrazňovala rizika spojená s tímto druhem investic. Centrální banka ale podle oslovených zručů trhu exemplárním trestem dohání, co zameškala. Neregulovaný dluhopisový boom už totiž stačil připravit vesměs drobné investory do firemních bondů o vyšší stamiliony korun.

„Společnost BH Securities to tak trochu odskákala za celý trh. ČNB až do letoška nenastavila jasná pravidla a mantinely pro prodej dluhopisů obchodníky s cennými papíry,“ říká právník Lumír Schejbal, partner advokátní kanceláře Schejbal & Partners. Prvním takovým krokem centrální banky byla sada doporučení prodejcům firemních dluhopisů, kterou ČNB sestavila letos v únoru.

Napravená pochybení

„Na základě porovnání s obdobnými případy jiných účastníků kapitálového trhu považujeme výši pokuty za nepřiměřenou. BH Securities proto zvažuje právní úkony vedoucí k žalobě

742
milionů korun
dluží 25 emitentů
nesplácějících úrok
či jistinu.

proti tomuto rozhodnutí,“ vysvětluje za BH Securities její hlavní ekonom Štěpán Křeček s tím, že firma už svá pochybení stihla napravit.

Prohřešek se týká mimo jiné prodeje dluhopisů online prodejce módy Zoot, při kterých obchodník

v minulých letech investo-
rům nedostatečně zdůraznil
ztrátový byznys firmy. Kromě
Zootu vyčetla ČNB obchodní-
kovi nedostatky při dřívějším
prodeji dluhopisů biotech-
nologické firmy LentiKat's či
obalové firmy Tabuc-Pack.

matice nabízení a distribuce
korporátních dluhopisů
věnuje dlouhodobě, a to jak
svou dohledovou činností,
tak osvětou veřejnosti,“ říká
šéfka komunikace ČNB Mar-
kéta Fišerová.

Riziková část trhu

Odchod do šedé zóny

Mnozí regulovaní obchodníci
ale podle právníka Schejbal
zareagovali opuštěním trhu
s dluhopisy a prodej bondů
se přesunul do šedé zóny.
„K takzvanému dohledové-
mu benchmarku ČNB jsme
měli své výhrady,“ říká i šéf-
ka Asociace pro kapitálový
trh Jana Brodani.

Sama centrální banka
považuje své aktivity za do-
statečné. „ČNB se proble-

V nějaké formě prodlení
s platbou je přitom 25 emi-
tentů, kteří dluží celkově asi
tři čtvrtě miliardy korun,
plyne z dat serveru Nespla-
cededluhopisy.cz. „V době,
kdy je finanční trh už spíše
přeregulován, je zde část
trhu, ve které je regulace spí-
še vlašná a která je zároveň
velice riziková,“ připomíná
šéf České asociace finanční-
ho zprostředkování a po-
radenství Marek Černocho.

NÁZORY E15.CZ

V podpoře vědy a výzkumu dotahuje Česko Evropu

S tát loni vynaložil
na vědu a výzkum re-
kordních 102,8 miliardy
korun, meziročně o 12,3 mi-
liardy korun více. Podíl
těchto výdajů na HDP dosáhl
1,93 procenta, čímž se Česko
přiblížilo ke zhruba dvoupro-
centnímu průměru EU.

Tuzemsko však dál zaostá-
vá za sousedním Rakouskem

a Německem, které spolu se
Švédskem a Dánskem vydá-
vají na vědu a výzkum jako
jediné země EU více než tři
procenta HDP. Česko naopak
předstihlo státy jižní Evropy
nebo Velkou Británii, uvedl
Český statistický úřad.

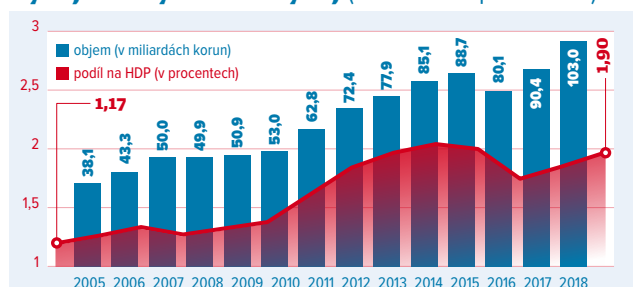
Výzkumu a vývoji se v Čes-
ku na konci loňského roku
na plný nebo částečný úvazek

věnovalo 113,5 tisíce lidí.
Za posledních pět let jejich
počet vzrostl zhruba o dvacet
tisíc.

Největší měrou se o nárůst
výdajů zasloužily podnikatel-
ské zdroje, ze kterých loni šlo
na vědeckou činnost 59,9 mi-
liardy - na celkových výdajích
se tak podílely z 58 procent.
Stát se v posledních letech po-
dílel na financování domácího
výzkumu a vývoje přibližně
z jedné třetiny.

„Ze státního rozpočtu bylo
na výzkum a vývoj vynaloženo
rekordních 35 miliard korun,
což je o 3,8 miliardy více než
v roce 2017,“ uvedl Martin
Mana z ČSÚ. Ze zdrojů EU šlo
do vědy 6,3 miliardy korun.
„Od roku 2016 výdaje na vý-
zkum a vývoj rostou v Česku
rychleji než naše ekonomika,“
řekl Mana. /čtk/

Výdaje na výzkum a vývoj (meziročně v procentech)

Pramen: ČSÚ

INVESTICE DO VÝROBY

Foto: čtk

PODNIK KOVOHUTĚ PŘÍBRAM nástupnická chce v příštím
roce díky investici do nových pecí zvýšit výrobu až na 54 tisíc
tun olova. Letos podnik vyprodukuje přes padesát tisíc tun.
Očekává přitom tržby 2,8 až tři miliardy korun, tedy v rozmezí
uplynulých dvou let. Kovohtutě zaměstnávají kolem 290 lidí.

Miliardáři Passerovi krachl obchod za dvě miliardy korun

Skupina Passerinvest Group realitního magnáta Radima Passera upustila od prodeje moderního kancelářského centra Nová Karolina v Ostravě. Firma žádala za nemovitost osmdesát milionů eur, což znamenalo výnos šest procent. Takovou cenu ale nikdo nenabídl.

Prodej nespěchá

„Vzhledem k tomu, že šesti-procentní výnos znamená pro investora desetiprocentní návratnost vlastního kapitálu, tak než abychom takovou investici servírovanou na stříbrném podnosu někomu prodávali pod cenou, tak si ji radši necháme. My teď tyto peníze až tolik nepotřebujeme,“ prohlásil Passer.

Administrativní centrum Nová Karolina má téměř 25 tisíc metrů čtverečních kanceláří a 3,7 tisíce metrů čtverečních obchodů. Výstavba budovy na průmyslovém brownfieldu blízko Masarykova náměstí začala podle

Foto: ČTK

návrhu studia CMC architects v roce 2009. Stavební práce na dva roky zastavila krize. Nyní má v budově kanceláře například americký technologický gigant Verizon.

Kanceláře a obchody

„Pokud se najde investor, který ocení kvalitu tohoto produktu, tak budovu prodáme. Pokud ne, budeme spo-

kojenými vlastníky a budeme benefitovat z uzavřených pronájmů,“ dodal majitel Passerinvest Group.

Nájmy za nejlepší kanceláře v Ostravě činí v současnosti zhruba dvanáct eur za metr čtvereční měsíčně, vyplývá z údajů sdružení poradenských firem Regional Research Forum. V Praze se za stejné období a plochu platí v průměru 23 eur.

LEVNÁ OSTRAVA.

Ve srovnání s nájmy v Praze platí firmy v moravskoslezské metropoli za nejlepší kanceláře zhruba poloviční sumu.

Zatímco kancelářská část projektu Nová Karolina na změnu majitele stále čeká, sousední stejnojmenné obchodní centrum už změnilo majitele dvakrát. Naposledy na konci loňského roku nákupní centrum za více než pět miliard korun koupil realitní fond České spořitelny.

Daniel NOVÁK

Krátce

Tuzemsko je třetí ve stavebním spoření

Po Německu a Rakousku zaujímá Česká republika třetí pozici v Evropě ve velikosti trhu stavebního spoření. Na tuzemské stavební spořitelny připadá šest procent vkladů i úvěrů z evropského stavebního spoření. Němci mají kolem osmdesáti procent a Rakušané zhruba deset.

Hypoteční úvěry opět zlevnily

Průměrná úroková sazba hypoték v září klesla na 2,47 procenta ze srpnových 2,61 procenta. Sazby klesly již osmý měsíc v řadě. Ukazují to data Fincentra Hypoindexu.

Vznikl nový Generali Fond realit

Výnos dvě a půl až tři procenta ročně očekává vzhledem k nynější výnosnosti nájmu nově otevřený Generali Fond realit. Běžným investorům nabízí možnost zhodnocovat část úspor v nemovitostech v Česku i v dalších zemích střední a východní Evropy. /čtk, red/

Firemní karty jsou ideálním pomocníkem ve 21. století

Stále více firem využívá pro zaměstnance firemní platební karty, a to zejména v sektoru malých a středních podniků. Nejvíce firemních karet na českém trhu v tuto chvíli nese logo Mastercard. Jsou vydávány jak většinou bank, tak i přímo firmami, které k nim nabízí řadu doprovodných služeb.

Co řešíme v případě hotovosti? Kontrolujeme pokladnu, manipuluje se většími částkami, které můžeme ztratit nebo o ně v případě nepozornosti přijít. Přitom stačí zaměstnance vybavit firemní kartou, na kterou lze i nastavit okruh služeb a zboží, který s ní lze hradit.

Účtenky lze po transakci jednoduše vyfotit, přes mobil s platbou spárovat a transakce následně napojit na účetní systém pomocí aplikace. Pokud by se zaměstnanec dostal do svízelné situace, lze jedním klikem peníze na kartě navýšit. A pokud jsou firemní karty kreditními, tak mohou být zdrojem potřebného kapitálu malým a středním podnikům, které obvykle obrací každou korunu.

Typickým příkladem využití firemních karet jsou služební cesty. „Direct karty využívají zaměstnanci nejčastěji na služebních cestách k nákupu

pohonných hmot. Platí jimi ale i menší nákupy v hobby marketech a také si podle potřeby vyberou z bankomatu. Navíc si můžeme všechny tyto výdaje jednoduše importovat do účetního systému,“ shrnul Daniel

Matula, majitel společnosti Capexus, která se zabývá designem a vybavením kanceláří.

Využití je ale mnohem širší. „Karty můžete bez obav zřídit všem – od skladníků, asistentek až po manažery firmy. Každý může mít svoji kartu, nebo ji může sdílet celý tým,“ potvrzuje vydavatel firemních karet Mastercard společnost Direct finance, mezi jejíž klienty patří i Škoda Auto.

Držitelé firemních karet představují i atraktivní cílovou skupinu zákazníků pro obchodníky. V průměru totiž utrácejí dvojnásobně vyšší sumy peněz než běžní spotřebitelé.

Konzultační firma Oxera v rámci analýzy ekonomické stránky komerčních karet porovnávala český a polský trh. V ČR je nyní téměř jeden milion firemních karet. Jejich

počet v posledních letech dynamicky rostl. Oxera obě země zvolila právě z toho důvodu, že růsty transakcí u firemních karet, počty vydaných karet, celkové objemy transakcí nebo počty transakcí na jednu kartu vykazovaly stejné hodnoty. Tedy až do roku 2015, ve kterém byla v Polsku zavedena regulace firemních karet. Po ní došlo na polském trhu ve všech zmíněných ohledech k výraznému poklesu, který studie vyčíslila jako celkový negativní dopad v hodnotě 22 milionů eur.

Firemní karty zjednodušují účetnictví malým a středním podnikům a jejich držitelé více utrácejí. Na polském příkladu je jasné vidět, že jakákoliv regulace v této oblasti má negativní vliv ekonomiku, který pocítí hlavně obchodníci a firmy.

www.directfinance.cz

Aerolinky Swiss uzemnily svoji letku Airbusů

Štěpán BRUNER

Celá flotila Airbusů A220 aerolinek Swiss se v uplynulých dnech podrobila důkladné inspekci. Švýcarské aerolinky se své nové letouny rozhodly přechodně odstavit po stále se opakujících poruchách motorů. Společnost rušila desítky letů včetně těch do Prahy.

Aerolinky, které jsou jedním z největších provozovatelů A220, stáhly z provozu všech 29 letadel. Kontroly motorů amerického výrobce Pratt & Whitney odstartovaly již v úterý. „Pokud vše půjde podle plánu, budeme moci ve čtvrtek obnovit letový provoz na většině pravidelných linek,“ uvedla společnost ve svém středním prohlášení.

Letos v červenci musel letoun A220 aerolinek Swiss nouzově přistát po selhání turbíny jednoho z motorů. Stejný problém musela řešit posádka dalšího letounu v září, přičemž francouzský

VÝMĚNA. Airbus A220 míří do odstavného hangáru, kde bude do detailu prozkoumán technický stav jeho motorů.

úřad pro letovou bezpečnost BEA označil obě poruchy za „identické“. Když se s podobným výpadkem musel potýkat další A220

na úterním letu, rozhodla se společnost celou flotilu odstavit a prověřit.

Swiss uvedly, že situaci řeší s regulátory, Airbusem

a Pratt & Whitney. Zpráva o problémech A220 přichází v době, kdy o nákupu těchto letadel jedná s Airbusem ČSA. Český dopravce

nedávno zredukoval svou původní objednávku větších letounů A320neo ze sedmi na tři stroje a nyní zvažuje další varianty. Už na jaře představitelé Smartwings, mateřské společnosti ČSA, pro server Zdopravy.cz uvedli, že vyjednávají o nákupu A220 a také o větším stroji A321XLR.

Výrobce motorů doporučil provozovatelům provést jejich dodatečné inspekce, trvá ale na tom, že pohonné jednotky PW1524G „nadále splňují všechna kritéria pro to, aby byly letuschopné“.

Airbus ve svém oznámení popsal některá preventivní opatření, která by aerolinky měly přijmout, zahrnující „jednorázovou inspekci boroskopem“.

Velkým provozovatelem letounů A220 jsou také lotyšské aerolinky Air Baltic. Společnost oznámila, že ačkoliv situaci sleduje, její flotila zůstává ve vzduchu. Letouny Air Baltic jsou totiž osazeny pohonnými jednotkami jiného typu.

Kurzovní lístek ČNB Platnost od 16. 10. 2019

	Země	Množství	Kurz
	Austrálie	1	15,714
	Čína	1	3,291
	Dánsko	1	3,448
	EMU	1	25,760
	Chorvatsko	1	3,466
	Japonsko	100	21,488
	Kanada	1	17,689
	Maďarsko	100	7,735
	Norsko	1	2,539
	Polsko	1	5,996
	Rusko	100	36,383
	Švédsko	1	2,377
	Švýcarsko	1	23,427
	Turecko	1	3,957
	USA	1	23,365
	Velká Británie	1	29,760

Akcie na pražské burze

16. 10. 2019

	Název	Kurz [Kč]	Změna
	AVAST	113,00	-1,74 %
	CETV	106,00	0,38 %
	ČEZ	516,00	0,58 %
	Erste Bank	786,00	2,34 %
	Kofola	285,00	-0,35 %
	KB	753,50	1,14 %
	Moneta	75,60	0,93 %
	O2 CR	215,00	-0,23 %
	Pegas	700,00	-0,85 %
	Philip Mor. ČR	13 500,00	0,60 %
	TMR	1020,00	2,51 %
	VIG	604,00	0,00 %
Celkový objem (v tisících korun)		420 300	

Krátce

Bez dohody o brexitu bude žádost o odklad

Britská vláda požádá o další odklad brexitu, pakliže se jí nepodaří do soboty ratifikovat podmínky odchodu z EU. Podle televize Sky News to před výborem dolní komory parlamentu potvrdil ministr pro brexit Stephen Barclay. Zároveň řekl, že je proti prodloužení vyjednávacího období.

Rumuni chtějí továrnu VW na svém území

Bukurešť zahájilo nové rozhovory s automobilovým koncernem Volkswagen kvůli továrně, kterou firma

chtěla původně postavit v Turecku. Rumunskému listu Ziarul Financiar to řekl ministr obchodu Ștefan Radu Oprea. Automobilka v úterý uvedla, že konečné rozhodnutí o výstavbě závodu v Turecku odkládá.

Huawei zvýšila tržby

Čínská společnost Huawei Technologies od ledna do konce září zvýšila tržby meziročně o 24,4 procenta na 610,8 miliardy jüanů, přes dva biliony korun. A to navzdory sankcím, které proti firmě zavedly USA. Firma do konce září dodala na trh 185 milionů chytrých telefonů. /čtk/

Madrid zvažuje zásah v Katalánsku

Katalánsko pokračuje v protestech, které vyvolal pondělní verdikt soudu nad místními politiky. Počet zraněných po tvrdých střetech mezi demonstranty a policisty stoupá, do akcí se zapojuje stále více lidí od studentů po zemědělece. Socialistický premiér Pedro Sánchez jednal kvůli napětí v regionu s opozicí. Záležitost je pro něj mimořádně citlivá, jelikož Španělsko za necelý měsíc čekají volby.

Španělský nejvyšší soud poslal v pondělí do vězení na devět až dvanáct let devět katalánských politiků v souvislosti s referendem o nezávislosti, které se konalo přede dvěma lety. Verdikt dle očekávání v bohatém regionu vyvolal silné protesty. Během pouličních bojů už bylo zraněno mnoho lidí, jen v úterý

”
Opoziční lidovci ponoukají premiéra, aby převzal kontrolu nad katalánskými bezpečnostními složkami.

125, z toho více než polovina policistů.

„Podporujeme masivní, poklidné demonstrace a pochody. Žádná forma násilí nás nereprezentuje,“ vzkázali odsouzení politici. Předpokládá se, že protesty vyvrcholí v pátek, kdy by měly do Barcelony dorazit průvody lidí z pěti měst.

Zatím se do nich zapojilo zhruba dvacet tisíc lidí, blokují hlavní silnice. Pochodují například příbuzní odsouzených, přidali se také zemědělci s traktory.

V noci na středu byla také poškozena rychlostní trať mezi metropolí a francouzskou hranicí. Odpor Katalánců má i mezinárodní přesah, nespokojenci v prvních dnech ochromili letiště, v úterý bylo zrušeno několik desítek letů. Studentské svazy vyhlásily ve středu třídní stávkou.

„Menšina se snaží do katalánských ulic vnést násilí,“ uvedla ve svém stanovisku španělská vláda. Sánchez pohrozil, že může na Katalánsko opět uvrhnout přímou správu Madridu, tak jako v měsících po referendu. Uřadující katalánská politika

proto také apelují na demonstranty, aby se zdrželi násilí.

Šéf katalánské vlády Quim Torra kvůli hrozbě přímé správy svolal schůzku se svými ministry. Sánchez zase o napětí v oblasti diskutoval se zástupci hlavních španělských stran. Prozatím odmítl návrh opozičních lidovců, kteří ho ponoukají, aby převzal kontrolu nad katalánskými bezpečnostními složkami. „Je naléhavě nutné zaručit bezpečnost a veřejný pořádek,“ uvedl na Twitteru lidovecký lídr Pablo Casado.

Socialisté jsou favorité listopadových voleb do španělského parlamentu. Jejich náskok před lidovci však není příliš výrazný, Sánchez proto své kroky musí bedlivě vážit.

SLEDUJTE E15.CZ

Pavla PALAŠČÁKOVÁ

Separatisté nemluví za všechny

- Španělský ministr zahraničí, někdejší předseda Evropského parlamentu a budoucí šéf diplomacie EU Josep Borrell nařkl protestující z totalitních způsobů.
- Podle politika katalánského původu z debaty vylučují obyvatele regionu, kteří si osamostatnění nepřejí.
- Zdůrazňuje, že na verdikt soudu rozhodně nemají všichni Katalánci stejný názor. V oblasti, která generuje zhruba pětinu španělského HDP, žije 7,5 milionu obyvatel.
- V otázce samostatnosti jsou dlouhodobě rozdělení, v poslední době mírně převládali odpůrci odtržení.
- V červencovém průzkumu se vyslovilo 44 procent pro nezávislost, 48 procent proti. Je však otázka, jak veřejným míněním zahýbe současné dění.

PROTESTY S PODPOROU

AMERICKÁ SNĚMOVNA reprezentantů schválila tři zákony, jimiž podpořila demonstranty v Hongkongu, kteří ve velkém měste bojují za posílení demokracie. Přijaté opatření se nelíbí Pekingu, který Washington vyzval, aby se nevměšoval do záležitostí Číny. Hongkongští prodemokratičtí zákonodárci mezitím přerušili výroční proslov Čínou podporované správkyně města Carrie Lamové. V průběhu středy pak norská poslankyně Guri Melbyová z Liberální strany nominovala hongkongský lid na Nobelovu cenu za mír za rok 2020 za to, že „riskuje své životy a svou bezpečnost na obranu svobody projevu a demokratických zásad“.

Akcie, měny & názory

Dotace EU: lépe už bylo

Současné programové období 2014–2020 pro čerpání evropských dotací se pomalu blíží ke konci. V roce 2021 začne programové období nové a Česká republika se bude muset vypořádat s řadou výzev. Zatímco v současném období jsme měli k dispozici 24 miliard eur, v tom novém to bude o čtyři miliardy méně. Nebude to ale jediná změna.

Výrazně nižší bude i spolufinancování projektů ze strany Evropské unie. U méně rozvinutých regionů to bude 70 procent místo současných 85 procent, u přechodových 55 procent místo dosavadních 60 procent, u více rozvinutých regionů pak 40 procent místo 50 procent. Navíc by se mělo současné pravidlo n+3 změnit na pravidlo n+2.

Pravidlo určuje, do jaké doby musejí být peníze

20
miliard eur
bude mít Česko
k dispozici
v novém
programovém
období pro čerpání
dotací z EU.

přidělené členskému státu nejpozději reálně vyčerpány. Na realizaci projektů tak bude méně času, zároveň i méně peněz. Pokud bude chtít Česká republika zachovat míru investic, bude muset hledat, jakým způsobem nižší míru spolufinancování ze strany

EU nahradit. Mohlo by to být ze státního rozpočtu, popřípadě z rozpočtů municipalit či z vlastních nákladů firem realizujících investice.

Pokud by se alternativní způsoby financování nalézt nepodařilo, hrozilo by, že investiční aktivita v České republice zpomalí. I tak ale budou nároky na efektivní čerpání dotací větší, než tomu bylo doposud. Nové způsoby financování bude muset vláda hledat i v oblasti budování infrastruktury, kam v novém období potěče mnohem méně peněz. Přednost před dopravou totiž dostanou ekologie a inovace.

Jana STECKEROVÁ
ekonomka
Komerční banky

Všem se dýchá lépe. Ceny v zakázkách rostou

Foto: E15, Michael Tomáš

Dlouholetý stavbař **Michal Jurka** zažívá vrchol dosavadní kariéry. Je nově prezidentem švédského koncernu **Skanska** pro Česko, Slovensko a Polsko. Změna přichází v době, kdy firma zkouší český a polský byznys Skansky vrátit do zisku. „Se samotným růstem tržeb letos ale nepočítáme. Naším heslem je zisk před tržbami,“ říká ve svém vůbec prvním rozhovoru v nové funkci.

Daniel NOVÁK

ES Nedávno se pod vás sjednotilo řízení Skansky v České republice, na Slovensku a v Polsku. Co je smyslem této změny?

Stavebnictví je lokální byznys a dál budeme chtít působit na trzích, kde nyní jsme. Na druhou stranu střední Evropa je poměrně konsolidovaný celek, takže je lepší hledat synergie napříč jednotlivými zeměmi. Navíc pod nás patří ještě i Maďarsko a Rumunsko. Tam ale stavíme jen komerční projekty pro deve-

loperskou sestru Skanska Commercial Development Europe.

Celkově chceme naši pozici ve střední Evropě posílit. Pro celou Skansku je to stále poměrně zajímavý trh. V posledních letech jsme u nás, na Slovensku i na polském trhu procházeli strategickými změnami, kdy jsme se začali soustředit jen na náš hlavní byznys. Proto jsme například v Česku prodali divizi zaměřenou na fasády nebo v Polsku výrobnu ocelových konstrukcí. Současně se Skanska

na těchto trzích kvůli těmto změnám zmenšila.

ES Kolik pracovníků vám ubylo?

V Polsku jsme se za posledních pět let zmenšili ze 7500 zaměstnanců na 2100. U nás to bylo z pěti tisíc pracovníků na zhruba 3500. Tím také začala debata, jestli dává smysl mít dvě menší jednotky, nebo byznys ve střední Evropě zkonolidovat. Padlo rozhodnutí to spojit. S polskými kolegy jsme navíc historicky spolupracovali.

ES Budete dál propouštět?

Naším cílem určitě není dramatické snižování počtu zaměstnanců. Když to řeknu v nadsázce, může se stát, že ubude nějaký náčelník, ale indiánů by mělo zůstat víceméně stejně. Je samozřejmě riziko, že lidé, kteří nebudou ochotní ztotožnit se s novou strategií v podobě spojené střední Evropy, tak se mohou nějak rozhodnout, ale to neovlivníme.

ES V Polsku snad vadí, že je řídíte z Česka?

To ne. Máme buď pozitivní, či neutrální ohlasy. Těch úplně negativních jsem osobně zaznamenal minimum.

ES Budete měnit také obchodní strategii?

Obchodní strategie zůstane na všech lokálních trzích stejná. Už jsme zakotvili a dramatické změny neplánujeme.

ES Ptám se kvůli tomu, že při pohledu na vaše nové zakázky v posledním roce a půl to vypadá, že jste třeba úplně vyklidili železniční stavitelství. Je to tak?

Úplně tak to není. Na železnici v současnosti děláme dvě zakázky středního rozsahu. Provádíme elektrifikaci trati Kadaň-Pruněřov a velkou subdodávku pro společnosti AŽD a Elektrizace železnic na koridoru Oldřichov-Litvínov. Takže v této oblasti dále

působíme. Zároveň se zajímáme o nové zakázky. Na druhou stranu je třeba uvést, že jsme v železničním stavitelství poslední dva roky prošli zásadní restrukturalizací. Efektivita a ziskovost tohoto segmentu byly v posledních letech dost slabé. Proto jsme si řekli, dejme se na železnici do pořádku, abychom se mohli znovu nastartovat.

EB V čem spočívala restrukturalizace vašeho byznysu v železničním stavitelství?

Snížili jsme počet zaměstnanců asi o patnáct procent.

U železničních tendrů chceme jít spíš do těch standardních – mezi jednou miliardou až třemi miliardami korun.

Nebyl to tedy žádný zásadní škrť. Byznys jsme si rozdělili na standardní regionální zakázky v podobě oprav menších místních tratí a na projektové týmy, které jsou schopny řídit větší stavby. Jsme přesvědčeni, že jak velké investice do strojního vybavení, které jsme v posledních třech letech dělali, tak konsolidace lidí povedou k tomu, že budeme na železnici opět úspěšní.

EB Vráťte se tedy do velkých železničních tendrů?

Určitě do nich chceme jít. Možná ne do super velkých za sedm osm miliard korun, které tady ale stejně dneska nejsou. Spíš do standardních mezi jednou až třemi miliardami. To je segment trhu, který je pro nás zajímavý.

EB Jaké byly poslední velké tendry na železnici, do nichž jste se hlásili?

Před lety jsme se ucházeli o výstavbu tunelů v Ejpovicích, kde jsme nakonec nebyli úspěšní, a to ani ve sporu, který jsme následně vedli kvůli způsobu výběru vítěze. Neuspěli jsme potom ani v několika dalších větších tendrech. Na druhou stranu když vidím, s jakými cenami se v posledních třech letech vyhrávalo, tak si říkám, že je možná štěstí, že jsme nic z toho nezískali.

EB Na silničních stavbách jste aktivnější?

Zcela samostatně děláme velkou zakázku v podobě výstavby úseku Budimír-Bidovce východoslovenské dálnice D1. To je stavba zhruba za 200 milionů eur. Vedle toho jsme u nás řádně a včas dodělali rekonstrukci dálnice D11 od nultého po osmý kilometr. Tato stavba se mimořádně povedla, spokojený je i investor.

EB Na dálnici D1 jste v květnu převzali po fiasku mezinárodního sdružení rekonstrukci úseku mezi Humpolcem a Větrným Jeníkovem. Běží tam všechno podle plánu?

Všechno běží, jak má, maximálně jsou tam drobné úpravy harmonogramu způsobené tím, že některé věci se tam musejí opravovat nad rámec toho, co již bylo uděláno. Dál ale s ŘSD míříme k tomu, aby se tento úsek podle plánu v listopadu zprovoznil. Výrazně by se neměla měnit ani cena.

EB Hlásíte se do velkých silničních tendrů?

V silničním stavitelství se poohlížíme po stavbách, které bychom mohli realizovat v příštím roce. Pro letošek jsme v podstatě naplnění. Máme úspěchy i ve středně velkých zakázkách, jako je například obchvat Nového Veselí na Vysočině. V Pardubicích s ŘSD začínáme – na silničním úseku I/37 po mimoúrovňovou křižovatku Palackého – další stavbu na konci října. Selektivně se díváme na velké projekty s datem realizace 2020 a 2021.

EB Když říkáte selektivně, tak to znamená, že jste kromě železnice opatrnější i na silnici? Znamená to celkový ústup z inženýrského stavitelství?

Na první pohled to tak vypadá, ale fakt, že jsme dva tři roky nevyhrávali ve velkých tendrech, považuji za jeden z největších úspěchů za dobu mého vedení. Když vidím ceny, za které se zakázky vyhrávaly, a když vidím, jak se to dnes staví, tak bylo dobře nejit pod cenu.

EB Před časem jste prodali výrobce fasád nebo betonových konstrukcí. Budete pokračovat v prodeji dceřiných firem nebo podílů?

Žádné zásadní divestice již neplánujeme. Skanska Asphalt pro nás vyrábí klíčovou komoditu, Skanska Transbeton také, Lom Klecany je rovněž klíčovou komoditou, a navíc má unikátní polohu v blízkosti Prahy. Změny neplánujeme ani ve správci budov Skanska Facility. Nemohu vyloučit, že se za tři roky na případný prodej něčeho znovu nepodíváme, ale nyní žádný plán divestic nemáme.

EB Ve výroční zprávě za loňský rok je uvedeno, že v souladu se švédskou matkou realizujete opatření k dosažení vyšší ziskovosti a stability. Znamená to, že máte se ziskovostí a stabilitou problém?

Za Česko a Polsko jsme loni byli ve ztrátě, jak na Slovensku, tak v Maďarsku a v Rumunsku byl byznys ziskový. Z kvartálních zpráv Skansky vydaných pro burzu je ale vidět, že poměrně velké problémy byly celosvětově. Po výměně generálního ředitele a prezidenta celé Skansky na začátku roku 2018 byly ve všech jednotkách přijímány strategické kroky, abychom se více stabilizovali, soustředili se na hlavní byznys a vrátili ziskovost tam, kde ji vlastníci chtějí vidět.

U nás byl loňský rok poznamenaný jednou velkou ztrátovou zakázkou, která byla loni podle účetních

pravidel kompletně odepsána. To jsme provedli a jsem plně přesvědčen, že v letošním roce jsme podle výsledků za prvních osm měsíců na správné cestě, abychom dosáhli cílů stanovených vlastníkem.

EB Co to bylo za zakázku? To nemůžeme sdělovat.

EB **Budete opět v plusu?** Očekáváme přiměřený zisk. Nemohu říci konkrétní číslo, na které míříme, ale dlouhodobým cílem je pro nás zisk na úrovni tři a půl procenta z tržeb. Se samotným růstem tržeb letos ale nepočítáme. Naším heslem je zisk před tržbami.

EB **Pomáhají vám zlepšit výsledky rostoucí ceny stavebních prací?** Všem se dýchá lépe. Ceny v zakázkách rostou. Všichni si také uvědomují, že pokud nemají kapacitu, tak je poměrně velké riziko se pouštět do větších staveb.

EB Podle některých developerů mohou za drahé byty právě rostoucí ceny stavebních prací. Je to pravda?

Vždycky je nejlepší najít viníka kdekoliv jinde než u sebe. První věc, která developerské projekty ovlivňuje, je cena pozemků. To je na straně developera. Současně se stavějí čím dál lepší a modernější budovy. To je také na straně developera. Třetím faktorem jsou určité ceny stavebních prací. Jejich výše sice skokově narostla, ale bylo to očekávatelné a bylo možné se na to připravit.

Navzdory cenám bytů, které jsou na enormních číslech, nebo výši nájmu je čím dál složitější dát projektu takové parametry, aby na něm měl developer očekávaný zisk. Ten je proti stavebnictví stále poměrně vysoký.

EB Když stavíte pro sesterské developery Skanska Property a Skanska Reality, v jakých cenách jim účtujete práci?

Stavíme pro ně za tržní ceny. Marže je standardně

stanovena v rámci dohody o spolupráci ve skupině Skanska. Je to devět procent hrubé marže. Naše vzájemná spolupráce je unikátní model, který Skanska používá. Externí zakázky generují volnou hotovost, ta se používá v developerských projektech a developeri pak peníze vracejí zpátky do stavebnictví. Kruh se točí a generuje peníze.

EB Z řad větších stavebních firem vypadla naposledy kvůli svému bankrotu PSJ. Buďte konsolidace trhu pokračovat?

Nemohu mluvit za účetnictví konkurentů. Myslím však, že prostředí stavebních firem je nyní stabilní. Většina firem má za sebou zahraničního vlastníka, který se tu rozhodl působit. Dramatické změny neočekávám.

Michal JURKA (41)

- Vystudoval ekonomiku a management na Vysoké škole báňské – Technické univerzitě Ostrava.
- Hned po dokončení studií v roce 2002 nastoupil do Skansky.
- Postupně si v koncernu prošel řadou manažerských pozic. Byl členem představenstva Skansky v Norsku a Polsku. Pro Polsko byl i výkonným viceprezidentem. Od roku 2016 začal řídit českou a slovenskou Skansku.
- Od podzimu 2019 je prezidentem nové jednotky Skansky sdružující Česko, Slovensko a Polsko.

Tvář dne

Foto: ctk

“
U jádra jsme zaspali dobu. Temelín už jsme mohli stavět. My to musíme prosadit. I kdybychom měli porušit evropské právo, řekl premiér Andrej Babiš.

STR. 3

Komentář

Roztočený premiér

Na evropský summit jede premiér Andrej Babiš s mandátem silným jako málokdy – alespoň v otázce postoje k turecké invazi do severní Sýrie, což bude jedno z hlavních témat jednání evropských lídrů. Babiš bude mít v zádech nejen ministerstvo zahraničí a evropský výbor sněmovny, ale také usnesení českých poslanců, kteří o protikurdském tažení prezidenta Erdogana jednali v úterý večer.

Usnesení sněmovny označuje tureckou invazi za porušení mezinárodního práva, podporuje rozhodnutí několika evropských vlád včetně české zastavit vývoz zbraní do Turecka, odsuzuje brutální vraždu kurdské političky a konstatuje, že akce Ankary prohlubuje humanitární krizi v Sýrii. Usnesení schválilo všech 147 přítomných poslanců od komunistických a okamurovských fanoušků Kremlu až po nejzarytější atlantisty z ODS.

Na první pohled skvělé, projednou vydává česká diplomacie harmonický zvuk. Jenže to je jen povrch. Druhý pohled je o dost horší.

Nezbývá než doufat, že na důležitém setkání evropských lídrů Babiš vystoupí s něčím důstojnějším, než co předvedl ve sněmovně. Nejde ani tak o to, že jeho projev byl zmatený, nepřilíš souvislý a špatně připravený. Jde o obsah, který z toho zmatku tu a tam prosvítal.

Ještě na konci září dával Babiš na sociální síti hrdou fot-

“
Projednou vydává česká diplomacie harmonický zvuk. Ale je to jen povrch. Druhý pohled je horší.

ku s prezidentem Erdoganem a prohlášením, že země V4 podporují turecký plán na vytvoření „bezpečné zóny“ na severu Sýrie. Dejme tomu, že byl Babiš skutečně Erdoganovou osobností okouzlen natolik, že si představoval, že Turci pošlou do syrského Kurdistánu zedníky a zahradníky, kteří tam ruku v ruce s Kurdy nešťastným Syřanům vybudují idylické městečko. To by se mohlo stát každému,

i když premiérovi s mohutným poradním a marketingovým aparátem by se to tedy stát nemělo.

Když měl ale Babiš možnost se za tuto chybu, která jej teď nutí otáčet zahraničně-politický postoj o 180 stupňů, ve sněmovně omluvit, trestuhodně ji propásl. Místo toho se jal mistrovat EU i NATO za nedostatečnou akceschopnost a vůbec všem těm neschopným nadnárodním potentátům vysvětlil, stručně a s mírnou nadsázkou řečeno, že kdyby k problému včas pustili Babiše, v Sýrii by se dnes nemuselo umírat. Pevně doufáme, že premiérovi poradci odvedou před summitem lepší práci.

Momentální krátkozraké podlehnutí kouzlu státnické fotky na sociální síti ještě omluvit lze. Nekonečné kverulantství jako hlavní rys Babišovy zahraniční politiky, akcentované navíc v souvislosti s brutální invazí člena NATO na území suverénního státu, omluvitelné není.

Martin ČABAN
komentátor
deníku E15

Glosa Petra PEŠKA

Zdroje v očekávání

Daňový balíček, s jehož pomocí chce vláda vyždímat do rozpočtu již naplánované, ale zatím chybějící příjmy, se zadržel ve sněmovně. Přesněji řečeno opozici se podařilo jeho schvalování odsunout přinejmenším na pátek. Vláda už začíná být nervózní a vzhledem k vidině dalších odkladů koketuje s myšlenkou mimořádné schůze. Je to pochopitelné. Čas se krátí, a jelikož pak bude na řadě ještě Senát, kde se dá proti

návrhům na zvýšení daní čekat odpor, může se to k 1. lednu stihnout jen tak tak. Pokud vůbec. Ale tak to chodí, když důležité věci necháváte na poslední chvíli, a navíc máte protivníka, který vás v tom rád vykoupe.

Výpadkem je ostatně i daň z církevních náhrad, kterou Ústavní soud smetl. S tím vláda sice do značné míry počítala, nicméně i tak zaujmou některé reakce. Třeba když premiér včera neústupně a principiálně prohlásil, že „příjmy se mají danit“. Jak že to bylo tehdy s těmi koronovými dluhopisy?

Kresba Milan Kounovský
INZERCE

BLESK

Vánoční jarmark

Přijďte ukázat, co umíte!

*Vytváříte originální věci a rádi byste je prodávali?
Iste začínající firma, maminka na mateřské?*

**ZAREGISTRUJTE SE
na jarmark.blesk.cz**

- MOŽNOST PRONÁJMU NA 2 DNY, VÍKEND NEBO PO CELOU DOBU JARMARKU
- K DISPOZICI PRODEJNÍ PULT ZA VÝJIMEČNOU CENU V CENTRU PRAHY
- DOPROVODNÝ PROGRAM VÁNOČNÍ VESNÍČKY PRO DĚTI I DOSPĚLÉ

**29. 11. – 22. 12. 2019, DENNĚ 9–20 HOD
OBCHODNÍ DŮM KOTVA, 3. PATRO, PRAHA 1**

*Bonus
pro nejlepší
prodejce*

**PREZENTACE
V DENÍKU BLESK!**

Foto: AČFK

OCENĚNÝ VÝKON.
Milan Ondřík si za svou roli odnesl cenu z karlovarského festivalu.

Život na Slovensku pod ostrým světlem

Iva PŘIVŘELOVÁ

Slovenský filmař Marko Škop patří mezi oblíbence karlovarského festivalu. Jeho dokument Iné svety o regionu mezi Východem a Západem tam vyhrál cenu diváků, příběh Osadné o setkání vesnických politiků s europoslanci zvítězil jako nejlepší dokument. Hraný

debut nazvaný Eva Nová režisér ukázal poprvé na festivalu v Torontu, s letošní novinkou Budiž světlo se do Varů opět vrátil. Tentokrát do hlavní soutěže, kde snímek získal cenu pro nejlepšího herce - Milana Ondříka. Na podzim dorazil do českých kin už jako slovenský kandidát na Oscara.

Ondříkův výkon v roli čtyřicátníka Milana, který se z prá-

ce v Německu na Vánoce vrací domů na Slovensko a zjišťuje, do jakých problémů se dostal jeho syn, jeho obec a potažmo i jeho země, je jistě nejsilnější kvalitou nového filmu.

Milan je muž, který si musí během svátků uvědomit řadu věcí o svém okolí, o svých příbuzných i sám o sobě. A najít odvahu a způsob, jak se zachovat. Jeho proměna a drama

uvnitř jeho nitra a uvnitř jeho nejužší rodiny poskytují filmu i díky dobrým hercům pevný základ.

Méně přesvědčivě napsané i zahrané jsou vedlejší postavy, okaté reprezentující snad všechny nešvary současné slovenské společnosti. Milan musí čelit polovojské mládežnické organizaci i arogantnímu knězi s náklonností k extrémní pravi-

ci, život v jeho malé obci dále otravuje homofobie, xenofobie, militarismus a šovinismus.

Scenárista a režisér Škop také ve svém příběhu nabitým dramaty a kontrasty řeší rodičovské omyly ve výchově. Jeho spojení soukromého a veřejného má nakonec až příliš velký záběr a jinak sympatická snaha o komplexní portrét slovenské současnosti naráží na zjevnou modelovost, která udusává životnost, emoce i tempo.

Film alespoň umí skončit ve správném momentu, který uzavře rodinnou linii, zatímco nechává otevřenou tu společenskou. A jeho neuhýbavá otevřenost a kritičnost zůstávají potřebné i přes jistou neobratnost v podání.

Drama Eva Nová více spolehalo na intimitu, hluboké herecké projevy Emílie Vášáryové a také Milana Ondříka a divákovu ochotu porozumět komplikovaným vztahům. Budiž světlo jako by chtělo publiku na cestu ke svému poselství ještě více posvítit.

Autorka je spolupracovnicí redakce

BUDIŽ SVĚTLO
(drama, SR/ČR 2019, 93 minut)
Režie a scénář: Marko Škop
Hrají: Milan Ondřík, Zuzana Konečná, František Beleš, Daniel Fischer
Hodnocení: 60 %

Minirecenze

FILM
The Sound Is Innocent
(Režie: Johana Ožvold)

Herečka, divadelnice, hudebnice a absolventka FAMU Johana Ožvold (dříve Švarcová) se poprvé představuje pomocí vynalézavého dokumentu o elektronice a zvuku. Několik vybraných osobností elektronické scény

jako Francois Bonnet, John Richards nebo Hannes Hoelzl v něm pronášejí několik myšlenek o minulosti a přítomnosti elektronického zvuku, jeho významu a přerodu v hudbu.

Zatímco slovní meditace o vztahu mezi zvukem a společností jsou určité spíš znalcům a fanouškům a hůře přístupné laikům, hravá a originální forma pozoruhodně rozšiřuje zažitou představu o vzhledu dokumentů. Ve fotografickém prostředí slovenského rozhlasu sama Ožvold provází svým filmem a k tomu nás i beze slov pomocí rekvizit a využití různých médií upozorňuje na rychlost a nenasytost technologického vývoje.

Iva PŘIVŘELOVÁ

KNIHA
Michal Vrba:
Kolem Jakuba
(Vydalo: Argo 2019)

Letitý rybník Jakub je spojnicí sugestivně napsaných povídek, které mapují příběhy lidí v ohrožení. První povídka nastiňuje život tří osiřelých dětí na konci třicetileté války, další se odehrávají především od konce druhé světové války přes padesátá

léta minulého století až po divoké devadesátky. Příběhy sedláka ohroženého opilými vojáky Rudé armády, mukla z jáchymovského lágru, který ani po propuštění nesmí navštívit své staré rodiče, a další mají nezaměnitelný rukopis.

Povídky, při nichž mrazí, odhalují až na dřev vlastnosti obyčejných lidí, jejich hrdinství i malost, udavačství, krutost, zášť a strach. Michal Vrba je vynikajícím pozorovatelem a vypravěčem, jenž pracuje se širokou škálou výrazových prostředků a ve vypointovaných příbězích poskytuje náhled do povah lidí, které se nemění ani v čase.

Zuzana DOROGIOVÁ

**KUPTÉ SI SPECIÁL O KARLU GOTTOVI
V TRAFICE NEBO NA WWW.IKIOSEK.CZ/REFLEX**

Foto dne

Foto Reuters

KRÁLOVSKÁ VIZITA. Britský princ William s manželkou Kate absolvují pětidenní návštěvu Pákistánu, který je součástí britského společenství. Na snímku členové královské rodiny během zastávky ve městě Čitrál v malebné podhorské oblasti na severu Pákistánu.

Z Rejzkova deníčku

Boží mlýny, pracujte!

V posledních dnech si připadám jako tenisový míč, s nímž si různé události emotivně pinkají ode zdi ke zdi. Napřed ta nejlepší zpráva o tom, že Ústavní soud zrušil v úterý návrh babišovců, okamurovců a komunistů na nestoudné zdanění finančních náhrad za církevní restituice. Ponížena KSČM se prý chce ještě kamsi odvolávat, ale ve skutečnosti soudruhům Falmerovi, Kováčikovi a Skáloví nezbývá než se obrátit na boží soud, tam z nich budou mít radost. Jde zároveň o hlasitou facu prezidentu Zemanovi, který tu hanebnost podepsal.

Ale abychom si zase moc nevyskakovali, Obvodní soud pro Prahu 1 ústy soudkyně Ivety Nedožralové konstatoval, že se ani sám hradní lhář, ani stát nemusejí omlouvat za Zemanův výmysl o článku Ferdinanda Peroutky. Kde to jsme? Hlava státu smí šířit nepodložené nesmysly? Pozornost bude třeba věnovat i jednání Obvodního soudu pro Prahu 2, kde se počala řešit drzá žaloba agenta StB Karla Srpa na Jaroslava Hutku: že prý Srp na písničkáře nedonášel. Je toho z tohoto soudku nějak moc, ale konečně se po letech před tribunál dostala též kauza estébáků

“
Ortel nebo Aleš Brichta musejí mít radost, že hnědé náckovství nezná hranic.

Kopince, Novotného a Vykypěla, kteří v rámci ohavné akce Asanace donutili k emigraci rodinu Hyblerových. Chrabří fízlové si ovšem vůbec na nic nepamují. Kéž by boží mlýny se zpožděním zamlely.

Živo je i v muzice. Postupný pád na mravní dno písničkáře Jarka Nohavici od nikdy nepřiznaného práskání kamarádů přes okázalou fotku s Okamurovou a medaile od Zemana i Putina je dovršen jeho křtem knihy protimuslimského lžiociologa Petra Hampla. Dále pak obdivovatel Mečiara, Fica a Putina Jožo Ráž natočil s Elánem neskutečně odporný videoklip Bulvárne krysy, v němž rok po vraždě Jána Kuciaka vybízí k „deratizaci“ a střelení novinářů po vzoru islámských poprav. Prý jde jen o ty bulvární, ale ve skutečnosti má pítku na investigativce, kteří ho zachytili

při kontaktech s bratislavskými mafiány a politickou galerkou. Takhle podle si vyřizuje účty? Ortel nebo Aleš Brichta musejí mít radost, že hnědé náckovství nezná hranic. Všechna slovenská rádia alespoň tehle výplod odmítla hrát.

Jan REJŽEK
kritik
a publicista

E15, deník pro ekonomiku a byznys | CZECH NEWS CENTER a. s., Komunardů 1584/42, 170 00, Praha 7 – Holešovice, IČO 02346826, internet www.e15.cz | Šéfredaktorka Tereza Zavadilová | Zástupci šéfredaktorky Hana Filipová, Kateřina Baumgartnerová, Martin Čaban a Michal Šenk | Šéfkomentátorka Jana Havligerová | Petr Pešek, analytik | Sekretariát redakce Adéla Nová, tel.: 225 977 668, redakce@e15.cncenter.cz | Kontakt na členy redakce jmeno.prijmeni@cncenter.cz | **Ohledně distribuce deníku E15** nás kontaktujte na: distribuce@cncenter.cz, tel. **225 977 956** | Marketing Gabriela Martinčková, gabriela.martincekova@cncenter.cz | Inzerce Sárka Kamarytová, sarka.kamarytova@cncenter.cz | Číslo registrace deníku E15 – MK ČR E 17948, ISSN 1803-4543 | Deník E15 vychází od listopadu 2007 | Přetisk a jakékoli šíření povoleno pouze se souhlasem vydavatele | Nevyžádané příspěvky se nevracejí | Tisk EUROPRINT a. s. | Tištěný a prodaný náklad ověřuje ABC, člen IF ABC | Rozšiřují spol. PNS a. s. a řízená distribuce, distribuci předplatného provádí v zastoupení vydavatele spol. PNS a. s., příjem objednávek, změn a reklamací: bezplatná linka 800 300 302, e-mail: predplatne.cnc@cpost.cz, přímé objednávky na www.ikiosek.cz

**European
Newspaper
Award**
NEWSPAPER DESIGN - CONCEPT